

PROIECT DIDACTIC

Data:

Școala:

Clasa: a X-a

Profil:

Profesor:

Disciplina: Limba și literatura română

Unitatea de învățare: *Romanul*

Titlul lecției: Romanul realist-obiectiv - caracterizarea personajului principal – text suport:
"Ion" de Liviu Rebreanu

Tipul lecției: predare-învățare

Competențe generale:

1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare;
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte literare și nonliterare
3. Argumentarea în scris sau oral a unor opinii în diverse situații de comunicare.

Competențe specifice:	Conținuturi asociate:
1.4. Redactarea unor compoziții despre textele studiate și alcătuirea unor texte funcționale sau a unor proiecte.	- analiză, comentariu, eseu structurat și eseu liber;
2.1. Analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specific textului narativ	- construcția personajelor; - modalități de caracterizare a personajului; tipuri de personaje;
3.3. Elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate.	- tipuri de texte: eseu, comentariu, analiză.

Competențe derivate:

C1: încadrarea personajului într-o tipologie socială, umană, estetică (corelare cu c.s. 2.1.);

C2: identificarea modalităților de caracterizare a personajelor (corelare cu c.s.2.1.);

C3: construirea portretului moral și psihologic al personajului, ilustrând contradicțiile interioare ale acestuia și relația cu alt personaj (corelare cu c.s. 1.4. și c.s. 3.3.)

Activități de învățare:

A1: activitate de identificare, în fragmente date, a trăsăturilor fizice și morale ale personajului principal precum și încadrarea lui într-o tipologie socială; (C.d.1)

A2: exerciții de completare a modalităților de caracterizare în funcție de trăsăturile identificate; (C.d. 2)

A3: prezentarea relațiilor dintre personaje din punct de vedere al statutului social, al relațiilor dintre cei doi, al comportamentului unuia față de celălalt. (C.d. 3)

Strategia didactică:

Metode și procedee didactice: conversația euristică, explicația, lectură selectivă, exercițiul, analiza stilistică, învățarea prin descoperire, lucrul pe grupe, diagrama Venn;

Metode și tehnici de evaluare: observarea curentă a elevilor, aprecierea verbală, chestionarea orală, tema pentru acasă, metoda *cvintetului*;

Forme de organizare a activității didactice: activitate frontală, pe grupe, individuală, în diadă;

Resurse:

a. **umane:** 24 de elevi ai clasei a X-a A;

b. **capacitate de învățare:** grup omogen, ritmuri apropiate de învățate

c. **materiale / mijloace de învățământ:** *Manualul pentru clasa a X-a*, Editura Art, fișe de activitate pe grupe, videoproiector, calculator;

d. **de timp:** 50 de minute.

Locul de desfășurare: sala de clasă

SCENARIUL ACTIVITĂȚII DIDACTICE

SECVENȚELE INSTRUIRII / DURATA	CREAREA SITUAȚIILOR DE ÎNVĂȚARE		STRATEGII DIDACTICE			METODE / INSTRUMENTE DE EVALUARE
	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Metode / Procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	
1. Moment organizatoric 1'	<ul style="list-style-type: none"> * Salutul; * Prezentarea invitațiilor; * Notarea absențelor; * asigurarea climatului optim pentru desfășurarea activității. 	* Elevii se pregătesc pentru începerea orei de limba și literatura română.				
2. Captarea atenției și asigurarea climatului afectiv 6'	<ul style="list-style-type: none"> * Profesorul propune elevilor spre discuție următoarea afirmație: <i>”Setea de avere dezumanizează într-o măsură sau alta, dar setea de iubire ucide.”</i> Profesorul va coordona discuția, având în vedere conținutul de idei al citatului. Elevii susțin afirmația prin relaționare cu operele literare studiate, cu experiența de viață. 	*Elevii răspund la întrebările adresate de profesor și poartă o discuție pe marginea afirmației date făcând apel la experiența de viață și la opera studiată	<p style="text-align: center;">Explicația</p> <p style="text-align: center;">Conversația</p>		Activitate frontală	Chestionare orală
3. Anunțarea titlului lecției și a obiectivelor 2'	<ul style="list-style-type: none"> * Anunță titlul lecției. * Prezintă competențele derivate într-o formă accesibilă elevilor. * Notează pe tablă data și titlul lecției: Romanul realist-obiectiv - caracterizarea persona- 	*Elevii ascultă și notează titlul lecției în caiete.	Expunerea		Activitate frontală	

	jului principal – text suport: <i>"Ion" de Liviu Rebreanu</i>					
4. Prezentarea sarcinilor de învățare / dezvoltare a competențelor 25'	<p>A1 * Profesorul va prezenta elevilor modalitățile de lucru, organizând grupele (4 grupe), repartizând fișele de lucru, oferind indicații asupra modului în care vor fi rezolvate sarcinile didactice vizând identificarea trăsăturilor fizice și morale ale personajului principal precum și încadrarea lui într-o tipologie socială. Li se precizează timpul alocat rezolvării acestei fișe. (Anexa 1)</p> <p>*Monitorizează permanent activitatea fiecărei grupe, îi îndrumă pe elevi pentru a se asigura că s-au transmis corect informațiile.</p>	<p>*Elevii primesc fișele cu sarcinile didactice, lucrând în grupe.</p> <p>*Elevii rezolvă sarcinile primite și solicită informații suplimentare atunci când au nevoie .</p> <p>*Elevii oferă rezultatele lucrului pe grupe</p>	<p>Conversația euristică</p> <p>Exercițiul</p> <p>Lucrul pe grupe</p>	Fișe de lucru pe grupe	<p>Activitate frontală</p> <p>Activitate pe grupe</p>	<p>Aprecierea verbală</p> <p>Observarea curentă</p>
	<p>A2* Profesorul propune ca lucrând pe grupe, elevii să completeze modalitățile de caracterizare</p> <p>* Profesorul face eventuale completări și revizuiți.</p> <p>*Cadrul didactic va completa la tablă o fișă de caracterizare a protagonistului.</p>	<p>*Elevii rezolvă sarcinile propuse</p> <p>*Elevii aduc eventuale completări soluțiilor propuse.</p> <p>*Elevii notează pe caiete trăsăturile protagonistului precum și mijloacele de caracterizare folosite.</p>	<p>Analiza stilistică</p> <p>Învățarea prin descoperire</p>	Fișe de lucru	<p>Activitate pe grupe</p> <p>Activitate frontală</p>	<p>Aprecierea verbal</p> <p>Observarea curentă</p>

<p>5. Obținerea performanței și asigurarea feedback-ului 7'</p>	<p>A3 * Propune elevilor să identifice, lucrând în perechi, asemănările și deosebirile dintre Ion și Ana. În identificarea asemănărilor și deosebirilor, elevii vor avea în vedere următoarele: statutul social, relațiile dintre cei doi; comportamentul unuia față de celălalt. (Anexa 2)</p> <p>*Solicită doi-trei elevi să citească asemănările și deosebirile dintre cele două personaje</p>	<p>A3* Elevii identifică asemănările și deosebirile între cele două personaje</p> <p>*Elevii solicitați citesc asemănările și deosebirile</p>	<p>Exercițiul Diagrama Venn</p>	<p>Fișe de lucru în perechi</p>	<p>Activitate în perechi</p>	<p>Aprecierea verbală</p>
<p>6. Integrarea evaluării de tip formativ 7'</p>	<p>* Propune elevilor să realizeze portretul personajului principal sintetizând trăsăturile morale ale acestuia, într-un cvintet</p> <p>* Verifică modul de rezolvare a sarcinii didactice</p>	<p>*Elevii realizează individual câte un cvintet</p> <p>* Citesc textele redactate</p>	<p>Conversația</p>	<p>Caietele de notițe ale elevilor</p>	<p>Activitate individuală</p>	<p>metoda <i>cvintetului</i></p>
<p>7. Intensificarea procesului de retenție și transfer 3'</p>	<p>*Se comunică tema pentru acasă (la alegere). T1 – <i>Ești reporter la revista școlii. Realizează un interviu imaginar (aproximativ cinci întrebări) cu scriitorul Liviu Rebreanu, referitor la evoluția personajului din roman.</i> T2 – <i>Realizează un text argumentativ de o pagină pe tema "Este sau nu vinovat Ion pentru moartea Anei?"</i>.</p>	<p>* Elevii notează tema pentru acasă.</p>	<p>Explicația</p>	<p>Caietele de notițe ale elevilor</p>	<p>Activitate frontală</p>	

<p>8. Evaluarea activității 2'</p>	<p>*Solicită elevilor să formuleze un aspect negativ și unul pozitiv al activității. *Apreciază global și individual aportul elevilor la lecție. * Notează elevii cu participare semnificativă la activitate.</p>	<p>* Elevii sunt solicitați să puncteze un aspect pozitiv și unul negativ al lecției.</p>	<p>Conversația</p>		<p>Activitate frontală</p>	<p>Aprecierea verbală</p>
--	---	---	--------------------	--	----------------------------	---------------------------

FIȘĂ DE LUCRU PE GRUPE GRUPA I

Gândiți! Lucrați în grup! Comunicați! **Citiți cu atenție fragmentul dat:**

“Glasul pământului pătrundea năvalnic în sufletul flăcăului, ca o chemare, copleșindu-l. Se simțea mic și slab, cât un vierme pe care-l calci în picioare sau ca o frunzăpe care vântul o vâltorește cum îi place.[...]”

Sufletul îi era pătruns de fericire. Parcă nu mai râvnea nimic și nici nu mai era nimic în lume afară de fericirea lui. Pământul se închina în fața lui, tot pământul... Și tot era al lui, numai al lui acuma...Se opri în mijlocul delniței.Lutul negru, lipicios, îi țintuia picioarele, îngreindu-le, atrăgându-l ca brațele unei iubite pătimașe.Îi râdeau ochii, iar fața toată îi era scăldată într-o sudoare caldă de patimă. Îl cuprinse o poftă sălbatică să îmbrățișeze huma, s-o crâmpoțească în sărutări. Întinse mâinile spre brazdele drepte, zgrunțuroase și umede.Mirosul acru, proaspăt și roditor îi aprindea sângele.

Se aplecă, luă în mâini un bulgăre și-l sfărâmă între degete cu o plăcer înfricoșată. Mâinile îi rămaseră unse cu lutul cleios, ca niște mânuși de doliu.Sorbi mirosul, frecându-și palmele.Apoi se lăsă în genunchi, își coborî fruntea și-și lipi buzele cu voluptate de pământul ud.Și-n sărutarea aceasta grăbită simți un fior rece, ameșitor.”

(“Ion” de Liviu Rebreanu)

Cerințe:

1. Precizați ce semnificație are pământul pentru personajul principal.
2. Prezentați atitudinea personajului în fața pământului.
3. Evidențiați trăsăturile personajului principal precum și modalitățile de caracterizare.

FIȘĂ DE LUCRU PE GRUPE GRUPA II

Gândiți! Lucrați în grup! Comunicați!
Citiți cu atenție fragmentul dat:

“În vreme ce soacra își blestema nora, în sufletul lui Ion pătrunse o fâșie luminoasă.

-Și urâtă și calică!... Bine ai nimerit-o, dragul mamei! strigă Zenobia în gura mare.

-Ho, cotoroașă, ho! răcni Ion deodată la maică-sa. Ce te vâri ca musca-n băligar[...]

Atunci, cu o poftă neînfrânată, ridică mâna și o lovi greu peste obrazul drept, și apoi cu dosul palmei, repede, peste obrazul stâng. Durerea stoarse din pieptul femeii un țipăt atât de ascuțit că Ion auzi cum zăngănesc geamurile casei. O mai trăsni însă și peste ochii ce-l priveau cu spaimă, dar care chiar spăimântați își păstrasera o clipire de bunătate...Ana căzu pe prispă, amețită și legănându-și corpul din mijloc în sus ca să-și aline suferința.

- Și tu mă zdrobești, Ionică? Gemu dânsa. Nu ți-e milă nici ție de mie?

Ion scuiță spre ea, răcorit, și intră în casă.[...]

- Taci și rabdă, că femeia trebuie să sufere dac-așa a lăsat-o Dumnezeu...[...]

Neputându-se potoli altfel, bătea deseori pe Ana. Acuma o ura. Era convins că e înțeleasă cu tatăl ei ca să-l tragă pe sfoară. Numai când o vedea plângând, se mai răcorea. Femeia răbda supusă și friptă. Robotea ca o slujnică. Ana singură trebuia să ducă în spinare toată gospodăria.[...]

- Afurisită muiere! bombăni Ion. Știe că-i sosește ceasul și vine să fete pe câmp! Bată-i Dumnezeu socotelile ei de toantă.[...]

- Am să mă omor, Ioane!

- Da omoară-te, dracului, că poate așa am să scap de tine! Mormăi apoi nepăsător, scoțând pe gură și pe nas fuioare albe de aburi, ca un balaur întărâtat.”

(“Ion” de Liviu Rebreanu)

Cerințe:

1. Precizați atitudinea lui Ion față de mama sa.
2. Identificați trăsăturile personajului principal așa cum reies din fragmentul prezentat.
3. Comentați relația lui Ion cu soția sa Ana.

FIȘĂ DE LUCRU PE GRUPE GRUPA III

Gândiți! Lucrați în grup! Comunicați!
Citiți cu atenție fragmentul dat:

“Ce-ar fi trebuit să fie Glanetașu, a fost feciorul. Era iute și harnic ca mă-sa. Unde punea el mâna, punea și Dumnezeu mila Iar pământul îi era drag ca ochii din cap. Nici o brazdă de moșie nu s-a mai înstrăinat de când s-a făcut dânsul stâlpul casei. În schimb, cum-necum, în doi-trei ani a plătit și datoriile ce le aveau. [...]

Când a umblat la școala din sat a fost cel mai iubit elev al învățătorului Herdelea, care mereu i-a bătut capul Glanetașului să dea pe Ion la școala cea mare din Armadia, să-l facă domn. Glanetașu s-a și învoit până în cele din urmă.[...]

După două luni de învățătură însă Ion n-a mai vrut să se ducă la școala cea mare. De ce să-și sfarme capul cu atâta carte? Și apoi i-e mai drag să păzească vacile, să ție coarnele plugului, să cosească, să fie veșnic însoțit cu pământul... Ion însă nu s-a despărțit de tot nici de cărți. Le-a păstrat și-n sărbători le-a citi și răscitit până li s-au ferfenițit foile. Iar mai târziu mereu cerea învățătorului ba cărți de povești, ba câte o gazetă veche, să se desfete...[...]

Munca îi era dragă, oricât ar fi fost de aspră, ca o râvnă ispititoare.”

(“Ion” de Liviu Rebreanu)

Cerințe:

1. Precizați atitudinea lui Ion față de școală și față de muncă.
2. Identificați trăsăturile personajului principal așa cum reies din fragmentul prezentat.
3. Explicați sensul propoziției: *s-a făcut dânsul stâlpul casei.*

FIȘĂ DE LUCRU PE GRUPE GRUPA IV

Gândiți! Lucrați în grup! Comunicați!

Citiți cu atenție fragmentul dat:

“- Tare-i slăbuță și urâtică, săraca de ea!...

Văzând-o cum se legăna în mers, ca o trestie bolnăvicioasă, fără vlagă, slăbănoagă, avu o tresărire și o părere de rău:

-Uite pentru cine rabd ocări și sudălmi!

Încremenii un răstimp, dar își revenii și-și zise aspru:

-Mă moleșesc ca o babă neroadă. Parcă n-aș mai fi în stare să mă scutur de calicie...Las că-i bună și Anuța! Aș fi o nătăfleată să dau cu piciorul norocului pentru niște vorbe...

Îi pieri din suflet toată frământarea văzând pe Florica, cu fața rumenă, plină și zâmbitoare, apropiindu-se sprintenă ca o ispită.[...] Ion încercă să râdă. Nu izbuti, dar răspunse cald, mângâind-o din ochi:

-În inima mea tot tu ai rămas crăiasă...

Ochii fetei se umplură de lacrimi îngăimând:

-Te faci de râsul lumii ca s-o iei pe ea...

Flăcăul tăcu. Fără să mai scoată o vorbă, o luă în brațe, o strânse s-o înăbușe și o sărută pe gură cu o patimă sălbatecă.[...]

De-abia acum înțelese Ion că împreună cu pământul trebuie să primească și pe Ana. O privea și se mira c-a putut el săruta și îmbrățișa pe fata aceea uscată, cu ochii pierduți în cap de plâns, cu obrajii gălbejiți, cu pete cenușii, și care, împopoțo-nată cum era astăzi, părea și mai urâtă. În aceeași vreme, genunchii lui atingeau genunchii Floricăi, pe care Ana și-o alesese drușcă. Florica era aprinsă în obraji, cu buzele roșii, umede și pline, cu ochii albaștri și limpezi ca cerul de vară și avea în toată înfățișarea o veselie sănătoasă pe care se silea și nu izbutea s-o ascundă. Ion își aduse aminte cum a strâns-o în brațe astă-toamnă, cât i-a fost de dragă și cum i-a făgăduit c-o va lua de nevastă. Îi era rușine că acuma se însoară cu alta.”

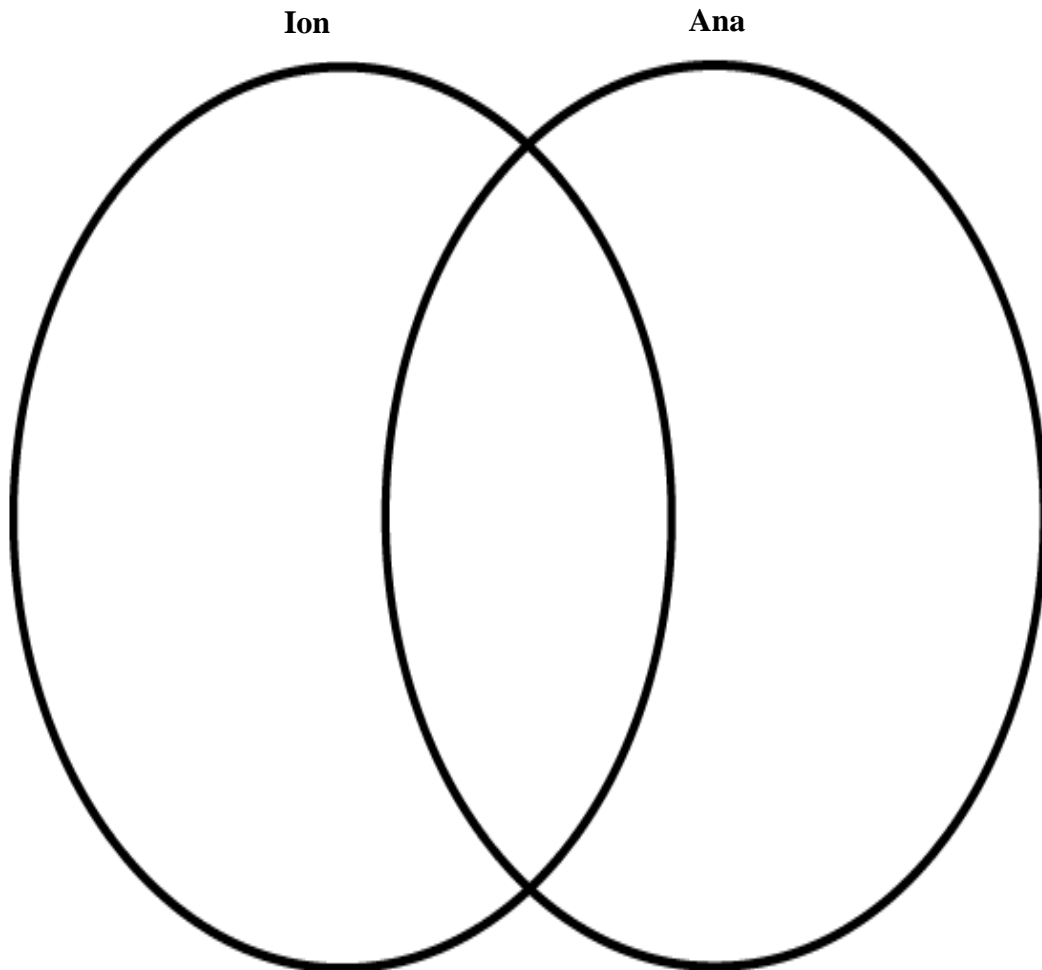
(“Ion” de Liviu Rebreanu)

Cerințe:

1. Precizați cum apar cele două femei în ochii lui Ion.
2. Evidențiați trăsăturile personajului principal precum și modalitățile de caracterizare.
3. Comentați secvența *Aș fi o nătăfleată să dau cu piciorul norocului pentru niște vorbe.*

FIȘĂ DE LUCRU ÎN PERECCHI

1. Identificați asemănările și deosebirile dintre Ion și Ana, având în vedere următoarele aspecte:
  - Statut social;
  - Relațiile dintre cei doi;
  - Comportamentul unuia față de celălalt.

ROMANUL REALIST - OBIECTIV
CARACTERIZAREA PERSONAJULUI PRINCIPAL
TEXT SUPORT: *"ION"*
de Liviu Rebreanu

OGLINDA TABLEI

NUME: *Ion Pop al Glanetașului*

ROLUL: *Protagonist*

SPAȚIU ȘI TIMP: *satul Pripas, începutul secolului al XX-lea;*

STATUT SOCIAL: *țăran*

STAREA CIVILĂ: *căsătorit cu Ana*

TIPUL: *țăranului dornic de a avea cât mai mult pământ*

SCOPUL URMĂRIT: *căsătoria cu Ana și însușirea pământurilor acesteia*

TEMPERAMENT: *impulsiv și violent*

MIJLOACE DE CARACTERIZARE:

TRĂSĂTURA	MIJLOC DE CARACTERIZARE
<ul style="list-style-type: none"> • Harnic • Isteț și silitor • "Hoț, fleandură, sărăntoc" • Băiat cumsecade • "Mă moleșesc ca o babă neroadă. Aș fi o nătăfleată să dau cu piciorul norocului pentru niște vorbe" • Impulsiv, violent • Tandru cu Florica	<ul style="list-style-type: none"> • Direct – narator • indirect – reiese din comportament, fapte • direct – Vasile Baci • direct – dna Herdelea • autocaracterizare • indirect prin fapte